

სადა მოვარე

✎ ყურბანი-მისი არსი და მნიშვნელობა

✎ ისლამი - სამართლიანობა და მშვიდობა

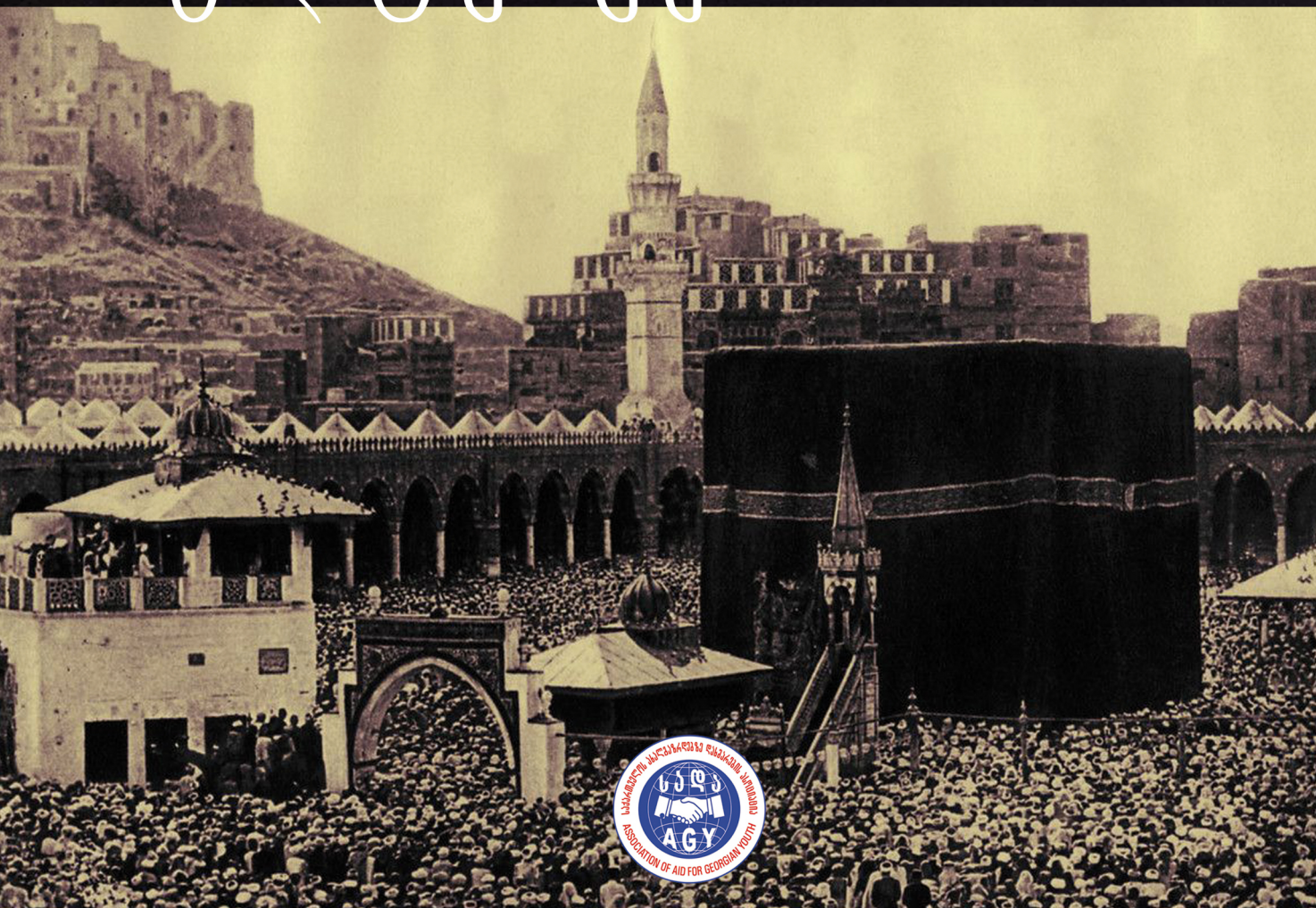
✎ ვედრება

✎ ისლამის სიღიადე

✎ უზენაესი ალლაჰი გაგვიხსნის ქააბასკენ მიმავალ გზას

✎ რწმენის ტესტირება

„გლოტაკო ყურბან ბაირამს“

ბუნებისმეტყველება

ძვირფასო მკითხველნო, მოგესალმებით მოწყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაჰის სახელით, უზენაეს ალლაჰს უსაზღვრო ქება-დიდება, რომ კიდევ ერთხელ მოგვეცა საშუალება მოვსწრებოდით ყურბან ბაირამს – მსხვერპლშენიერვის დღე-სასწაულს. ასევე, გვსურს სულითა და გულით ყველას მოგილოცოთ მოახლოებული მსხვერპლშენიერვის დღესასწაული - ყურბან ბაირამი, რომელსაც მთელი ისლამური სამყარო მიმდინარე წლის 20, 21, 22 და 23 ივლისს აღნიშნავს. გისურვებთ, რწმენის სიმტკიცეს, სულიერ სიმშვიდეს, ჯანმრთელობასა და ბედნიერებას. ყველა ჩვენგანის უცვლელი მიზანი უზენაესი ალლაჰის კმაყოფილების დამსახურებაა.

ასეთი დღესასწაულები ერთმანეთისადმი განაწყენებული პიროვნებების შერიგების ძირითადი საშუალებაა. ეს დღეები ადამიანების ერთმანეთზე მოფერების, მეგობრობის განმტკიცების, ნათესავების მონახულების, პატარების გახარების, მათი დასაჩუქრების, მოხუცების გულის მოგებისა და ღარიბების დაპურების საუკეთესო მომენტიცაა.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სადღესასწაულო დღეებში, ყურადღებით უნდა მოვეპყრათ სულიერ ძმობას. იმ გულწრფელ ძმობას, რომელიც არ მთავრდება ამქვეყნად და იგი საიქიოშიც სამარადისოდ გაგრძელდება. ჩვენი, როგორც ადამიანური, ასევე რელიგიური ვალია, დავეხმაროთ და გაჭირვების დროს გვერდში დავედგეთ ოჯახის წევრებს, სულიერ ძმებს, მეზობლებსა და ნათესავებს. მათ მხარდაჭერა ვაგრძნობინოთ მაშინ, როცა ისინი საჭიროებენ სულიერ, მორალურ თუ მატერიალურ დახმარებას. თუკი ყოველი ჩვენგანი გავაკეთებთ იმდენს, რამდენის ძალაც შეგვწევს, ეს საკმარისი იქნება იმისათვის,

რომ სიდუხჭირეში ჩავარდნილმა ოჯახმა ცხოვრების მინიმალური საშუალება მოიპოვოს. ასე შეიძლება გადავარჩინოთ სასოწარკვეთილი და შეიძლება ითქვას, იმედგაცრუებული ოჯახი, რომელიც დაღუპვის ზღვარზე იმყოფება. სწორედ, ასეთ დროს ერთმანეთისადმი გამოჩენილი ყურადღება გვიქმნის იმის საფუძველს, რომ ურთიერთშორის გვექონდეს იმდენად მჭიდრო და კეთილი დამოკიდებულება, როგორსაც ისლამი გვასწავლის. ამასთან ერთად ვიყოთ ურთიერთმიმტევებელნი და გვიყვარდეს გაჩენილი გამჩენის ხათრით.

ჩვენ, ღვთისმსახურებას ვასრულებთ იმ მიზნით, რომ სანაცვლოს, როგორც ამქვეყნად, ასევე საიქიოში დიადი გამჩენი მისი უსაზღვრო წყალობით გადავიხდის. ასე ვიქნებით მისი ის საყვარელი მსახურები, რომლებსაც საიქიო სამარადისო ნეტარებას ჰპირდება. კარგად ვიცით, რომ უზენაეს ალლაჰს უყვარს მორწმუნე, მომთმენი, ქველმოქმედი, ხელგაშლილი, ღვთისმსახური ადამიანი და არ უყვარს მჩაგვრელი, მფლანგველი, ურწმუნო და ის, ვინც ზღვარს გადასულია. ყოველი ადამიანის მიერ შესრულებულ ღვთისმსახურებას, საფუძვლად თან ახლავს დიადი გამჩენთან დაახლოების სურვილი და დიდი სიყვარული. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მსხვერპლშენიერვა - ყურბანი, როგორც ლექსიკური მინშვნელობით, ასევე სულიერების თვალსაზრისით უზენაეს ალლაჰთან დაახლოებას ნიშნავს. მსხვერპლშენიერვა - ყურბანი ადამიანის ალლაჰთან დაახლოებას უზრუნველყოფს. მსხვერპლშენიერვა - ყურბანი მატერიალურ გაღებას მოითხოვს და ეს ადამიანისთვის ძნელი შესასრულებელია, რადგან ვნებას უნდა სძლიოს, მაგრამ ამედროულად ეს ღვთისმსახურება, ალლაჰთან დამახლოებელი ყველაზე მნიშვნელოვანი საშუალებაა.

ყურბანი-მისი აზსი და მნიშვნელობა

ალამ შანთაძე

მუსლიმებს ორი ბაირამი გვაქვს: რამაზანისა და ყურბან ბაირამი. ალლაჰის ნებით, მიმდინარე წლის 20 ივლისს, ყურბან ბაირამი დგება. წინასწარ გილოცავთ მოახლოებულ ყურბან ბაირამს. ღმერთმა მშვიდობით მოგასწრათ!

ყურბან ბაირამზე შეწირულ ცხოველს, ყურბანი ეწოდება. ჰიჯრის მეორე წელიწადს, ზილჰიჯჯეს თვის მეათე დღეს, ალლაჰის შუამავალს (ს.ა.ს.) ყურბანის დღესასწაული პირველად უნდა აღენიშნა. მუსლიმებს ალლაჰის სახელით, პირუტყვი პირველად უნდა დაეკლათ და რწმენის სიმტკიცით ბაირამი უნდა ეზეიმათ. დილიდანვე ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) ლოცვისთვის ემზადებოდა. მზის ამოსვლასთანავე ის სამლოცველოში სალოცავად გაემართა. გზად მიმავალმა, მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ ლოცვის დრო არ იყო მოსული, ნაადრევად დაკლული პირუტყვი შენიშნა.

სამლოცველოს როცა მიუახლოვდა, იქ მყოფებს მიმართა: „უეჭველად, დღეს უპირველესი ბაირამის ლოცვის შესრულებ-

აა. შემდეგ სახლებში დაბრუნება და მსხვერპლის შეწირვა. მაშ, ვინც ასე მოიქცეს, უთუოდ ჩვენს გზას ადგას.“ (951 ბუხარი, იდეინი, 3.)

შემდეგ ბაირამის ლოცა შეასრულა და ხალხს ყურბანის შესახებ მინბერიდან მიმართა. საჰაბებებს ბაირამის დღეს, სხვადასხვა პირუტყვის დაკვლისა და გაჭირვებულებზე გაცემის შესახებ შემდეგი სიტყვებით ამცნო: „ადამის მოდგმა, მსხვერპლშეწირვის დღეს, მსხვერპლის შეწირვაზე უკეთესს ვერაფერს იქმს, რომელიც ალლაჰის წინაშე სიკეთედ ჩაინერება. უეჭველად, იგი განკითხვის დღეს თავისი რქებით, ბენვითა და ჩლიქებით (მადლად) მოეველინება. რამეთუ, ვიდრე სისხლი მინაზე დაიღვრებოდეს, ალლაჰის წინაშე შესმენილ იქნება. ამიტომ მსხვერპლი მთელი გულითა და სულით შესწირეთ!“ (თ1493 თირმიზი, ედაჰი, 1.) შემდეგ კი ბრძანა: „ვინც პირუტყვი ბაირამის ლოცვამდე დაკლა, ის მსხვერპლშეწირვად არ ჩაეთვლება და მან ხელმეორედ უნდა დაკლას. ვისაც არ დაუკლავს, მან ალლაჰის

სახელით უნდა დაკლას!" (მ5064 მუსლიმი, ედაჰი, 1.)

ბაირამის ლოცვისა და ხუთბის შემდეგ, მსხვერპლშენიერვის დროც დადგა. შუამავალმა (ს.ა.ს.) პირუტყვის დასაკლავად ის ადგილი შეარჩია, სადაც ბაირამის ლოცვა შეასრულეს. სამყაროს წყალობად მოვლენილი ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) ბრძანებდა, დანის კარგად გალესვას და პირუტყვის სწრაფად დაკვლას, რათა პირუტყვს დაკვლის დროს ზედმეტი წვალემა არ ეგრძნო. (იმ3172 იბნი მაჯე, ზებაჰი, 3.) შემდეგ მას ორი ყოჩი მოუყვანეს, ისინი ყიბლეს მიმართულებით დაანვინა და ალლაჰის სახელის ხსენებითა და მისი დიდების წარმოთქმით ბრძანა: „უეჭველად, მე ვპოვე სათაყვანო, რომელმაც გააჩინა ცანი და დედამინა, და მივიქეცი ერთლმერთიანობისკენ, და მე არ გავუჩენ თანაზიარს! უთხარი: უეჭველად, ჩემი ლოცვა, და შესანიჩი ჩემი, და სიცოცხლე ჩემი, და სიკვდილი ჩემი, სამყართა ღმერთის, ალლაჰისთვისაა. მოზიარე არ ჰყავს მას. მე ეს მეგრძანა, და მე ვარ პირველი მუსლიმთაგანი. ღმერთო ჩემო, (ეს მსხვერპლი) შენგან არის ბოძებული, რომელიც მუჰამმედისა და მისი მიმდევრების მხრიდან შენი კმაყოფილების მოპოვებისთვის იქნა შემონიერული!“ (იმ3121 იბნი მაჯე, ედაჰი, 1; დ2795 ებუ დავუდი, დაჰია, 3-4.)

საუკუნეების განმავლობაში, პირუტყვი კერპების სახელით, იკვლებოდა. ისლამის მოსვლის შემდეგ კი, ყურბანი გამჩენი ალლაჰის სახელის ხსენებითა და მხოლოდ და მხოლოდ მისი კმაყოფილებისთვის იკვლება. ყურბნის დაკვლისას ალლაჰის შუამავალს (ს.ა.ს.) ერთ-ერთმა საჰაბემ მსხვერპლშენიერვის მნიშვნელობის შესახებ ჰკითხა: შუამავალმა (ს.ა.ს.) უპასუხა: „ეს თქვენი წინაპრის - იბრაჰიმის (ა.ს.) სუნნეთია!“ საჰაბემ ისევ შეეკითხა: „ამ მსხვერპლშენიერიდან რამდენი მაღლი დაგვეწერება?“

შუამავალმა (ს.ა.ს.) უპასუხა: „პირუტყვის ყოველ ბენჯზე ერთი მაღლი დაგვეწერება.“ (იმ3127 იბნი მაჯე, ედაჰი, 3; ჰმ19498 იბნი ჰანბელი, 4, 368.)

ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) იმ მუსლიმებს, რომლებიც მსხვერპლს სწირავენ, ადამის შთამომავლებად მიიჩნევს, რადგანაც მსხვერპლშენიერვა პირველად, როგორც ღვთისმსახურება, ადამის (ა.ს.) ორი შვილის მიერ არის შესრულებული. ორივე მათგანმა მსხვერპლი შესწირა, მაგრამ ღმერთმა ერთ-ერთისა, რომელიც ალლაჰის მორჩილი იყო, კმაყოფილებით მიიღო. ამის შესახებ ყურანში ნაბრძანებია: „ალლაჰი მხოლოდ მისი მორჩილებისას მიიღებს...“ (მაიდე, 5/27.)

ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) მსხვერპლშენიერვას იბრაჰიმის (ა.ს.) სუნნეთად თვლიდა, რადგან შუამავალი იბრაჰიმი (ა.ს.), მისი შვილის - ისმაილის (ა.ს.) მსხვერპლად შეწირვით იყო გამოცდილი. ალლაჰმა იბრაჰიმი (ა.ს.), მისთვის ყველაზე ახლო და საყვარელი არსებით გამოსცადა და ამ გამოცდის წარმატების შესრულების გამო მას, დასაკლავად ყოჩი მოუვლინა. (საფჰათი, 37/101-108.) ამგვარად, მსხვერპლშენიერვა შემდეგში მოსული ხალხის მხრიდანაც შუამავალ იბრაჰიმის (ა.ს.) სუნნეთად იქნა აღიარებული. ყურანში ნაბრძანებია: „ყოველი თემისთვის ჩვენ დავადგინეთ მსხვერპლშენიერვის ადგილი, რათა მათ ახსენონ ალლაჰის სახელი საქონელზე, რომელიც მან უბოძა. თქვენი ღვთაება ერთადერთი ღმერთია! მაშ, იყავით მისი მორჩილნი! შენ კი ახარე მორჩილთ!“ (ჰაჯი, 22/34.)

ისლამის მოვლენამდე არაბებში, სხვადასხვა მიზნით, კერპების სახელზე მსხვერპლშენიერვა ტრადიციად იყო ქცეული. უმეცრების პერიოდის არაბები, გარკვეულ დროს, ქააბასა და სხვა ადგილებში მყოფ კერპებთან, სულიერად უფრო დაახლოების

გამოსახატად, დაკლული მსხვერპლის სისხლს კერპებს სცხებდნენ, ხორცს კი ჩარჭობილ ქეებს ჩამოაცვამდნენ, რათა ცხოველებს შეეჭამათ. მათი კიდევ ერთი ტრადიცია ის იყო, რომ ახლადგარდაცვალილის საფლავს მსხვერპლს სწირავდნენ, აქაოდა გარდაცვალებულს სულიერად დაეხმარებო. ისლამის მოვლენამ, ეს ადათ-ნესები ალლაჰის ერთობის (თევჰიდი) საწინააღმდეგოდ ჩათვალა და მსხვერპლშენიშვნა შუამავალ იბრაჰიმის (ა.ს.) სუნნეთის თანახმად, გააუშვობესა და ამით სოციალური ქცევები და ქმედებები გაამდიდრა. ამგვარად, კერპების სახელზე პირუტყვის დაკვლა, ერთადერთ ალლაჰზე მოზიარის გაჩენას ნიშნავს და დაკლული ღეშად ითვლება. (ყურბანი, დ.ი.ა, 26, 436.)

ყურანში ნაბრძანებია: „ილოცე შენი ალლაჰისთვის და მას დაუკალი შესანიში!“ (ქევსერი, 108/2.) მიუხედავად ამ აიათის მექაში გარდმოვლენისა, შუამავალს (ს.ა.ს.), იქ ყოფნისას მსხვერპლშენიშვნა არ შეუსრულებია. აიათში ხსენებული სიტყვა „ვენჰარ“ - მსხვერპლი შესწირე - მიანიშნებს, მაგრამ, ამასთან ერთად, სიტყვა „ვენჰარ“ მრავალი სწავლულის მიერ, სხვადასხვანაირად არის განმარტებული. (ქჯ20/219 ყურტუბი, თეფსირი, 20, 219-222)

ყურანში მოცემულ ამ ორ მთავარ ცნობასთან ერთად, მსხვერპლშენიშვნის სხვადასხვა წერილმანის შესახებ, შუამავალის (ს.ა.ს.) მედინაში ცხოვრების დროიდან გვგებულობთ. მსხვერპლშენიშვნის პირუტყვებია: ცხვარი, თხა, ძროხა, ხარი, კამეჩი და აქლემი. შუამავალის (ს.ა.ს.) მიერ გადმოცემული ჰადისების თანახმად, ცხვარი და თხა ერთ ადამიანს, ძროხა და აქლემი კი, შვიდამდე ადამიანს შეუძლია ზიარად დაკლას; (დ2807 ებუ დავუდი, დაჰაია, 6, 7; თ1503 თირმიზი, ედაჰი, 9.) მსხვერპლშენიშვნის უმჯობესია რქებიანი ყოჩი იყოს; (დ3156 ებუ დავუდი, ჯენაიზი 30-31.) მსხვერპლშენიშვნის თუ ცხვარი იქნება, ერთი წლის მაინც უნდა იყოს. (მ5082 მუსლიმი, ედაჰი, 13; დ2797 ებუ დავუდი, დაჰაია, 4, 5.) ამასთან ერთად, მსხვერპლშენიშვნის პირუტყვი ჯანმრთელი უნდა იყოს, მაგალითად, კოჭლი,

ბრმა, ავადმყოფი, გამხდარი ან უძლური, მსხვერპლშენიშვნად არ ჩაითვლება; (თ1497 თირმიზი, ედაჰი, 5.) სხვადასხვა ეკონომიკური საჭიროების გამო, რძის მომცემი ანუ მეწველი პირუტყვის ყურბნად დაკვლა მიზანშეწონილი არ არის. (დ2789 ებუ დავუდი, დაჰაია, 1.)

ალლაჰის შუამავალის (ს.ა.ს.) სუნნეთის ახლო მიმდევრებიდან ერთ-ერთი, აბდულლაჰ ბინ ომერი (რ.ა.) იყო, რომელიც ისეთი პირუტყვის მსხვერპლად შეწირვისგან თავს იკავებდა, რომელსაც სხეულის ორგანოებიდან რომელიმე არ ჰქონდა, ან მისი ასაკი შესაფერისი არ იყო. (მუ1032 მუვატტა, დაჰაია, 1.) ძვირფასი აიშეს (რ.ა.) ძმისშვილმა, ურვე ბინ ზუბეირმა თავის შვილებს ასე მიმართა: „ჩემო შვილებო, თქვენგან არავინ თავისი ყველაზე ძვირფასი მეგობრისთვის ღირსეულად მიუჩნეველი პირუტყვი, ჰაჯობის (ან უმრას) განზრახვით არ დაკლას, რადგან ალლაჰი ძვირფასთაგან ყველაზე ძვირფასი და ღირსეულთაგან ყველაზე

ღირსეულია.” (მუშ56 მუვატა, ჰაჯი, 46.)

სხვა ჰადისების თანახმად, მსხვერპლშენიერის გაჭირვებულებზე მხოლოდ ხორცის კი არა, არამედ, ტყავის, მატყლის, აგრეთვე აქლემის უნაგირზე საგები ლეიბის მსგავსი ძვირფასი ნივთების მიცემაც შეიძლებოდა. (ბ1708 ბუხარი, ჰაჯი, 113.) ამასთან, ყასაბის საფასური მსხვერპლად შეწირული ხორცით კი არა, პირუტყვის მფლობელს უნდა გადაეხადა. (მ3180 მუსლიმი, ჰაჯი, 348; იმ3099 იბნი მაჯე, მენასიქი, 97.)

პირუტყვის მფლობელს შეუძლია ყურბანი როგორც თავისით დაკლას, ასევე უფლებს აქვს ვინმეს სთხოვოს და დააკვლევინოს. ალლაჰის შუამავალმაც (ს.ა.ს.), მთვარის კალენდრის მეცხრე წელიწადს, მსხვერპლად შესაწირი აქლემები, მის მიერ დანიშნულ ჰაჯობის წინამძღვარს და ყველაზე ახლო მეგობარს, ებუ ბეჟირს (რ. ა.) გაატანა დასაკლავად. (ბ1700 ბუხარი, ჰაჯი, 109.)

ისლამური წეს-ჩვეულების თანახმად, მსხვერპლშენიერის ნაცვლად, სხვა ქონე-

ბის გაცემა არ შეიძლება. მსხვერპლშენიერვას, როგორც ღვთისმსახურებრივი, ასევე, საზოგადოებრივი ფუნქციაც გააჩნია. ალლაჰის სახელზე მსხვერპლშენიერვის, როგორც ღვთისმსახურების მიზანი, გაჭირვებულებზე ხორცის დარიგებაა. მსხვერპლშენიერვის არსი იმაშია, რომ ალლაჰის კმაყოფილებასთან ერთად, გაჭირვებული ადამიანის ხორცით დაკმაყოფილების აუცილებლობაა მასში გამოხატული. ამგვარად მსხვერპლშენიერვა, მუსლიმ საზოგადოებაში ძმობას, ურთიერთდახმარებასა და თანადგომას დაამკვიდრებს, საზოგადოებრივი ჰარმონიის განვითარებას ხელს შეუწყობს.

მსხვერპლშენიერვა მდიდარს, ალლაჰის კმაყოფილებისთვის ქონების გაღებასა და სხვებზე განაწილებისკენ უბიძგებს; მას სიძუნწის სენისგან და ამქვეყნიური არასასიამოვნო მოთხოვნილებებისგან იხსნის. ამასთან ერთად, მდიდარი თუ ღარიბი, ბაი-რამის დღეებს ერთად იზეიმებენ და ამგვარად ძმობასა და ერთიანობას საფუძველს ჩაუყრიან. (ყურბანი”, დ.ი.ა, 26, 436.) მსხვერპლშენიერვა ხომ უზენაეს ალლაჰთან დაახლოებას ნიშნავს; მსხვერპლშენიერვა ანუ ყურბანი ალლაჰთან დაახლოების მცდელობა და სურვილია. ყურბანი ადამიანს რწმენასთან აახლოებს, რწმენა კი - ალლაჰთან. ამის შესახებ უზენაესი ალლაჰი ყურანში ბრძანებს: „უსათუოდ, ვერ მიაღწევს ალლაჰთან ხორცნი შენაწირისა და ვერც სისხლნი მისი. მაგრამ მიუვა მას მხოლოდ თქვენი ღვთისმოშიშობა...” (ჰაჯი, 22/37.)

ადამ შანთაძე

20/06/2021

ისლამი არის მშვიდობა

ISLAM IS PEACE

ისლამი – სამართლიანობა
და მშვიდობა

მოგესალმები, ძვირფასო მკითხველო!

ეხლა უნდა განვიხილოთ თემა, ისლამის სამართლიანობასა და მშვიდობის შესახებ, მაგრამ სანამ კონკრეტულად ამ საკითხს ჩავუღრმავებოდეთ, აუცილებელია ვიცოდეთ, თუ როგორ აღიქმება ისლამის მიხედვით რელიგია. ყურანის მიხედვით ნმ. შუამავალი, მუჰამედი (ლოცვა და სალამი მას) ბოლო შუამავალია ხალხთათვის გამოგზავნილი, რაც იმას ნიშნავს, რომ ისლამი არის საერთაშორისო რელიგია და არ ეკუთვნის რომელიმე ერს, კულტურას ან გეოგრაფიულ მდებარეობას. ყურანში შემდეგნაირად არის ნაბრძანები: „და არ წარგვიგზავნიხარ შენ, თუ არა მოწყალეხად სამყაროთათვის!“ (ენბია, 107) სხვა აიათში ნაბრძანებია: „უეჭველად, ალლაჰის წინაშე

სარწმუნოება ისლამია...“ (ალი-იმრან, 19)

ამის შემდეგ ჩნდება კითხვა, თუ როგორი უნდა იყოს მუსლიმი? ისევ ისლამის პარადიგმის მიხედვით, საკმარისი არაა ვთქვათ, მე ვარ მუსლიმი, ან ზედაპირულად ვასრულებდეთ ღვთისმსახურებებს და არ ვსწავდებოდეთ მათ არსს. საკმარისი არაა მხოლოდ შეხედულებით ვგავდეთ მუსლიმებს, ვასრულებდეთ ღვთისმსახურებებს მაგრამ ვერ ვღებულობდეთ მათი მეშვეობით ისეთ ზნეობას და ბუნებას, როგორიც შეეფერება მუსლიმს. უნდა გვახსოვდეს, რომ ღვთისმსახურება არის საშუალება, რომლის მეშვეობითაც ადამიანი უნდა აღწევდეს იმ ზნეობრივ საფეხურს, რომელსაც ისლამის რელიგია ითვალისწინებს. ყურანში უზენაესი შემდეგნაირად

ბრძანებს: „ნაიკითხე ის, რაც შთაგეგონა ნიგნიდან და აღაღვლინე ლოცვა. უეჭველად, ლოცვა განდევნის სიავენს და უკეთურს. და რა თქმა უნდა, ალლაჰის ხსენება მნიშვნელოვანია. და ალლაჰი უწყის, რასაც სჩადიხართ! აიათში აღნიშნულია, რომ ლოცვა განდევნის სიავენს და უკეთურს, ეს იმას ნიშნავს, რომ მლოცველნი უნდა იდგნენ ყოველგვარი სიავისგან შორს, თუმცა არსებობენ ადამიანები, რომლებიც ლოცვასთან ერთად აკეთებენ ისეთ საქმეებს, რაც ისლამის მიხედვით აკრძალულია. ეს იმას ნიშნავს, რომ ამ ადამიანმა ვერ მიაღწია შედეგს, რაც გათვალისწინებულია ღვთისმსახურებით. ჰადისში შემდეგნაირად არის გადმოცემული: „არსებობენ ადამიანები, რომლებიც მარხულობენ, თუმცა მარხვისგან მხოლოდ შიმშილს იგემებენ, ასევე არსებობენ ადამიანები, რომლებიც ლოცვას შეასრულებენ, მაგრამ ლოცვისგან მხოლოდ დაღლილობას იგრძნობენ.“ (იბნ მაჯე, სიამ, 21) ჰადისშიც გარკვევითაა ნათქვამი, რომ ღვთისმსახურების მხოლოდ ფიზიკური შესრულება არ კმარა და საჭიროა მის სულიერ მხარესაც დიდი მნიშვნელობა მივანიჭოთ.

ისლამის მიხედვით რელიგიის არსი აღიქმება, როგორც კარგი ზნეობა, სიკეთე და ბედნიერება. ნმ. შუამავალი ბრძანებს: “ის, ვინც ამანათს არ უპატრონებს რწმენას დაკარგავს, ხოლო ვინც სიტყვას არ ეპატრონება მას რელიგია არ გააჩნია“. ადამიანს, რომელსაც ანდობენ ამანათს, ის კი საკუთარი ინტერესების გამო არ ეპატრონება მას, გამოიწვევს უნდობლობას და არეულობას საზოგადოებაში, რაც ისლამის მიხედვით ყოვლად მიუღებელია. სიტყვის მიცემის შემთხვევაში მისი შესრულება კი სავალდებულოა. ადვილი მისახვედრია, თუ რამდენად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ისლამი, ადამიანებს შორის ურთიერთობას. რელიგიის მიზანია ადამიანი აქციოს ჩამოყალიბებულ პიროვნებად, რომ იცხოვროს მან ბედნიერად ამქვეყნად და ასევე იმქვეყნადაც, ზუსტად ამიტომ, რელიგია ესაუბრება მომნიშვნეულ და ჭკვიან ადამიანს და მხოლოდ მას თხოვს შეასრულოს ის მოთხოვნები, რაც გვხვდება წმინდა წიგნში. რას ნიშნავს მომნიშვნეული ადამიანი? ადამიანი, რომელიც ჩამოყალიბებულია არამხოლოდ ბიოლოგიურად, არამედ

ზნეობრივადაც, რომელსაც სურს მშვიდად და ბედნიერად ცხოვრება. ასეთ ადამიანს, რელიგია (ისლამი) ეხმარება დაუახლოვდეს მის გამჩენს და მოიპოვოს სულიერი სიმშვიდე როგორც ამქვეყნად და ისე საიქიოში.

ეხლა კი დავუბრუნდეთ თემას, ისლამის სამართლიანობისა და სიმშვიდის შესახებ.

თუ ისლამი საერთაშორისო რელიგიაა, მაშინ მას უნდა ჰქონდეს ისეთი მექანიზმები, რომელიც დაეხმარება მუსლიმებს სხვა რელიგიის წარმომადგენლებთან ერთად იცხოვრონ მშვიდად. პირველ რიგში უნდა აღვნიშნოთ რომ ისლამი, არ ეწინააღმდეგება სხვა რელიგიის მიმდევრებთან ერთად ცხოვრებას, მეგობრობას და მათთან ურთიერთობას, მაგრამ არსებობს ისეთი პირობები, რომლის შემთხვევაშიც ეს ყველაფერი შეიძლება აიკრძალოს. ყურანში შემდეგნაირად არის ნაბრძანები: „არ გიკრძალავს თქვენ ალლაჰი იმათ მიმართ, რომელნიც არ შეგბრძოლებიან რწმენის თაობაზე და არ გაუძევებიხართ საკუთარი სახლებიდან, რომ უქმნათ სიკეთე და მოეპყროთ სამართლიანად. უეჭველად, ალლაჰს უყვარს სამართლიანები. მაგრამ გიკრძალავს ალლაჰი იმათ დაუმეგობრდეთ, რომელთაც შეგებრძოლნენ რწმენის თაობაზე, გაგაძევეს საკუთარი სახლებიდან და მხარში ამოუდგნენ თქვენს დევნაში. ხოლო ვინც მათ დაუმეგობრდება, სწორედ, ისინი არიან ცოდვილნი!“ (მუმთეჰინე 8-9)

ხალხში გავრცელებული შეხედულების მიხედვით, რომ მუსლიმები უმოწყალოდ ექცევიან არამუსლიმებს და მათი რელიგიაც ამას ქადაგებს, არ შეესაბამება სიმართლეს. ზემოთ მოყვანილ აიათში გასაგებად არის ახსნილი, რომ ისინი ვინც არ გვებრძვიან მუსლიმებს, ვალდებულები ვართ კეთილად და სამართლიანად მოვექცეთ მათ. როგორც ზემოთ ვახსენეთ, რელიგიის მიზანი არის ბედნიერება, რაც შეუძლებელი იქნება იმ შემთხვევაში, თუ არ გვექნება მოგვარებული ურთიერთობები არამუსლიმებთან, რადგანაც ეს ყველაფერი გამოიწვევს არეულობას იმ ქვეყანაში, სადაც სხვადასხვა რელიგიის მიმდევრები ერთად ცხოვრობენ.

ყურანში ნაბრძანებია: „და შეენიეთ ერთმანეთს ღვთისმოსაობასა და ღვთისმოშიშობაში, მაგრამ არ შეენიოთ ერთმანეთს ცოდვასა და მტრობაში. და გემიოდეთ ალლაჰისა,

უეჭველად, ალლაჰის საზღაური სასტიკია!
(მაიდე 2)

რას ნიშნავს ღვთისმოსაობასა და ღვთისმოშიშობაში შენევნა?

ადამიანი, რომელსაც ეშინია, რომ დაარღვევს ალლაჰის ბრძანებასა და დაარღვევს სხვა ადამიანის უფლებებს, არის ღვთისმოშიში. როცა ამ ცნობიერებას მივალწევთ, მაშინ ვიქნებით ნამდვილად ღვთისმოშიშნი. მაშინ, როცა დავიცავთ ყველა ადამიანის უფლებას, განურჩევლად ერისა, წარმომავლობისა, რასის, რელიგიისა, შევძლებთ აღვუდგეთ ყოველგვარ უსამართლობას, ვიქნებით ღვთისმოშიშები, ვინაიდან ალლაჰი ყურანში ბრძანებს: „ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! იყავით ალლაჰის წინაშე მოწმენი, სამართლის აღმდგენი! და არ გაიძულთ ზოგიერთ ადამიანთა მიმართ სიძულვილმა, რომ სამართლიანად არ იქცეოდეთ. იყავით სამართლიანნი, ის უფრო ახლოა ღვთისმოშიშობასთან; და გეშინოდეთ ალლაჰისა, უეჭველად, ალლაჰი უწყის, რასაც იქმთ თქვენ. (მაიდე, 8)

„ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! იყავით ალლაჰის წინაშე მოწმენი, სამართლის აღმდგენი. და ეს რომც იყოს თქვენს წინააღმდეგ, ან თქვენი მშობლებისა და ნათესავების, მდიდარი იქნება ის თუ ღარიბი, რადგანაც ალლაჰი უფრო ახლოსაა ორივესთან, მაშ, ნუ გაყვებით გულისნადებს, რომ არ გადაუქციოთ ჭეშმარიტებას, და თუ გაამრუდებთ ან გაექცევით, უეჭველად, ალლაჰი უწყის, რასაც აკეთებთ!“ (ნიხა, 135)

რამდენად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ისლამი სამართლიანობას, ზემოთხსენებული აიათებისაგან ნათლად შეგვიძლია დავინახოთ. ამასთან ერთად, ისლამი მორწმუნეებს მოუწოდებს, რომ შეეჯიბრონ ერთმანეთს სიკეთის კეთებაში „მაშ, შეეჯიბრეთ ერთმანეთს სიკეთის ქმნაში.“ (ბაკარა, 148) სიკეთე, რომელიც კეთდება მხოლოდ გარკვეული თემის მიმართ, არ შეიძლება ჩაითვალოს სიკეთედ. ამიტომ, მუსლიმები ვალდებული ვართ, განურჩევლად ადამიანებისა, ვქმნათ სიკეთე და დავეხმაროთ ერთმანეთს, რომ შევქმნათ ჰარმონიული ცხოვრება ამქვეყნად.

„უსათუოა, რომ უსამართლობის შემდეგ ვინც ღირსება და უფლება დაიცვა, ამათზე არ არის არანაირი პასუხისმგებლობა.“

„მაგრამ პასუხისმგებლობა იმათზეა, რომელნიც უსამართლოდ ექცევიან ხალხს და უსამართლოდ აღვირახსნილობენ დედამიწაზე. სწორედ მათთვისაა მწარე სასჯელი!“

„და უთუოდ, ვინც მოითმენს და აპატიებს, სწორედ ეს ფასდაუდებელ საქმეთაგანია.“ (შურა, 41/42/43)

უზენაესი ალლაჰი მწარე სასჯელით ემუქრება მათ, ვინც უსამართლობას თესავს დედამიწაზე, არღვევს სხვების უფლებებს და ავიწროებს ადამიანებს. აი, ასე აღიქმება ისლამში სამართლიანობა და ნესრიგი.

მიუხედავად იმისა, რომ ისლამი სხვა რელიგიების რწმენას არ აღიარებს, მოგვინოდებს გამოვიჩინოთ სამართლიანობა მათთან ურთიერთობების დროს, არ შევლახოთ მათი უფლებები, არ დავარბოთ სამლოცველოები და გავუფრთხილდეთ მათ. ამის ნათელი მაგალითია, ნმ.შუამავლის მიერ მედინაში გადასვლის დროს, ქრისტიანებთან და ებრაელებთან

დადებული ხელშეკრულებაა, რომლის მიხედვითაც, ყველა აღმსარებლობის ხალხს შეეძლოთ საკუთარ სამლოცველოებში ელოცათ და გაეგრძელებინათ ცხოვრება ისლამის მფარველობის ქვეშ.

ასევე აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ შეიძლება არამუსლიმები გვაკრიტიკებდნენ, არ გვაღიარებდნენ, როგორც მშვიდობის მსურველს, მაგრამ, ამ შემთხვევაშიც კი მათ მიმართ მშვიდობიანად და ტოლერანტულად უნდა ვიყოთ განზობილნი. ვინაიდან უზენაესი შემდეგნაირად გვიბრძანებს: „მოუწოდე შენი ღმერთის გზისკენ სიბრძნითა და კეთილი შეგონებით, ეკამათე მათ საუკეთესო მეთოდით. უეჭველად, შენი ღმერთი უკეთ უწყის, თუ ვინ აცდა თავის გზას და უკეთ უწყის ჭეშმარიტ გზაზე მყოფი!“ (ნაჰლ, 125)

არამუსლიმებთან ურთიერთობის დროს, ყურადღება არ უნდა გავამახვილოთ იმაზე, რომ ისინი არ აღიარებენ ისლამს, ისლამის მიხედვით ისინი გზასაცდენილად ითვლებიან მაგრამ, მათი იმქვეყნიური მდგომარეობის გათვალისწინება ხელს არ უნდა გვიშლიდეს ამქვეყნად, მათთან ურთიერთობების გაგრძელებაში. ჩვენ ვალდებული ვართ კარგი ურთიერთობა

დავამყაროთ მათთან, რათა უფრო მეტად გაგვიადვილდეს მათთვის ჩვენი რელიგიის ახსნა და ვუჩვენოთ გზა ჭეშმარიტებისკენ. ყურანში ნაბრძანებია: „და არ გაუკიცხოთ, რომელთაც ისინი მოუხმობენ ალლაჰის გარდა, მერე მტრობით ზღვარს გადავლენ და უფიცობით ალლაჰს დააძაგებენ ეგენი.“ (ენამ, 108) ამ აიათისგან ვიგებთ, რომ შეურაცხყოფის მიყენება ნებისმიერ სხვა რელიგიის წარმომადგენელზე აკრძალულია. ეს აიათიც კი საკმარისია იმისთვის, რომ მშვიდობა ჩამოყალიბდეს სხვადასხვა რელიგიის წარმომადგენლებს შორის. ერთმანეთის სინმინდების შელახვა, შეურაცხყოფის მიყენება, დაზიანება, მათ შესახებ სიძულვილის ენით საუბარი, ყოველად მიუღებელია. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ისლამი, გარდმოეწვინა წმ. შუამავალს, იმისთვის რომ მშვიდობა დაემყარებინა ამქვეყნად, დაეცვა ადამიანთა უფლებები, მიუხედავად იმისა, იქნებოდა ეს არაბი თუ სხვა ეროვნების, თეთრკანიანი თუ შავკანიანი, მდიდარი თუ ღარიბი. ამ ყველაფრის შესრულება რომ შეეძლოთ, საჭიროა სწორად გავიგოთ ის ბრძანებები, რომელიც ალლაჰმა მოავლინა და შესაბამისად ვიცხოვროთ. ადამიანები არ უნდა შევიძულოთ იმის გამო, რომ ისინი არ აღიარებენ იმ რელიგიას, რომელსაც ჩვენ სინმინდედ მივიჩნევთ, ვინაიდან სიძულვილი ხელს შეგვიშლის ალლაჰის ბრძანებების ქადაგებაში და შესაბამისად ვერ დავეხმარებით მათ, რომ იპოვონ ჭეშმარიტი გზა. თითოელი მორწმუნის ვალდებულებაა შეისწავლოს საკუთარი რელიგია, იცხოვროს მის შესაბამისად და მიღებული ცოდნა გადასცეს სხვებსაც, რათა ადამიანებმა შეიცნონ თავიანთი გამჩენი და შეასრულონ ის ბრძანებები, რომლებიც ალლაჰის მხრიდან იქნა მოვლენილი.

ალლაჰმა შეგვაძლებინოს მისი კმაყოფილების მოპოვება და მისი ბრძანებების შესაბამისად ცხოვრება!

ამინ!

ვედრება

ვედრება დაძახებას, თხოვნისა და დახმარებას ნიშნავს, ესაა „ადამიანის მიმართვა მთელი თავისი არსებით თავისი გამჩენისაკენ“. ვედრება ადამიანის მიერ, თავისი უძლურობის აღიარება უსაზღვრო და მარადიული ალლაჰის წინაშე და მისგან დახმარების თხოვნაა. ვედრებებში ჩვენ, ჩვენს სურვილებს მოვიხსენიებთ, ალლაჰისადმი პატივისცემას გამოვხატავთ და ყველაფრის მისგან მოველით. სწორედ ამიტომ დღეში 5-ჯერ ლოცვის დროს, ყოველ მუხლზე, როდესაც სურა ფათიჰას ვკითხოვთ, ალლაჰს ვედრებას ვუკეთებთ და მხოლოდ მისგან ვითხოვთ დახმარებას. ყურანის მიხედვით შევედრება ალლაჰთან მიღწევის ყველაზე ახლო გზაა. ვინაიდან, ის ადამიანთან აორტაზე უფრო ახლოსაა, ის ყოვლისმცოდნე და ყოვლისმსმენელია. ადამიანის გულში გავლილი არც ერთი ფიქრი მისთვის უცნობი არ არის. ადამიანი, რომელიც მთელი გულით მიემართება მისთვის ყველაზე ახლო მყოფ ალლაჰისკენ და შეევედრება, ეს მისდამი სიყვარულისა და პატივისცემის გამოხატვაა.

„და თუ შეგეკითხებიან შენ (მუჰამედ) ჩემი მსახურნი ჩემს შესახებ, უეჭველად, მე ახლოს ვარ, შევისმენ მლოცველის ვედრებას, როცა ის შემევედრება. მაშ, შეისმინონ ჩემი და მირწმუნონ მე, ეგებ სწორი გზით წავიდნენ!“ (სურა ბაკარა, აიათი 186).

საჭიროა ადამიანი მხოლოდ ალლაჰისკენ მიემართოს, ალლაჰის წინაშე შეცდო-

მები მოინანიოს და დახმარება მხოლოდ მისგან ითხოვოს. დღეში ხუთჯერ ლოცვის ან გარკვეული ღვთისმსახურებების შესრულების შემდეგ, ალლაჰზე ვედრება ცხოვრების ღერძს წარმოადგენს.

ჩვენი ცხოვრება თავიდან ბოლომდე ალლაჰზე ვედრებაა. ყურადღებას თუ მივაქცევთ, შევნიშნავთ რომ, ვინც ღთისმსახურებას მნიშვნელობას არ ანიჭებს, ისინი ალლაჰზე ვედრებას უგულებელყოფენ და ამით ალლაჰის კეთილგანწყობას მოაკლდებიან და უმადური ხდებიან.

ერთ ჰადისში ნაბრძანებია:

„ვედრება თვით ღვთისმსახურებაა.“
„ვედრება მუსლიმის იარაღია,“ (აბუ დავუდი, ვითრი, 23/1479;)

ეს განცხადება იმისთვისაა მნიშვნელოვანი, რომ ყურადღება მივაქციოთ რამდენად დიდი მნიშვნელობა აქვს მსახურებისთვის ვედრებას. ვედრება, ეს არის ადამიანის ქედის მოხრა ალლაჰის წინაშე და მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ალლაჰზე შევედრება. ვედრება შეისმენს თუ არა, ის ღვთისმსახურებად ითვლება, რადგან ადამიანი თავის უძლურობას შეიმეცნებს და ამიტომაც ევედრება ალლაჰს.

„უთხარი: „თუ არ იქნება თქვენი ვედრებანი, რატომ მოგანიჭებთ ღირსებას ღმერთი ჩემი, (სურა ფურყანი, აიათი 77).“

ამ აიათს წმინდა შუამავალი ასე განმარტავს: **„ალლაჰის წინაშე ვედრებაზე უფრო ძვირფასი არაფერი არ არსებობს.“**

(თირმიზი, დეავათი, 1/3370).

„ალლაჰს რაც შეიძლება მეტი თხოვეთ, ვინაიდან, მას ძალიან მოსწონს როცა სთხოვენ.“ (თირმიზი, დეავათი, 115/3571).

აბუ ჰურეირეს გადმოცემის მიხედვით, ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: „ყველა თქვენი მოთხოვნის დაკმაყოფილება ალლაჰისგან ითხოვეთ, რადგან ალლაჰი თუ არ გააადვილებს, უბრალო რამის მოპოვებაც კი ადვილი არ იქნება!“ (ბეიჰაკი, შუაბი, II, 41/1118).

ადამიანმა ალლაჰზე ვედრებისას უნდა დაფიქრდეს, რომ ალლაჰის წინაშე დგას და დიდი ყურადღება უნდა მიაქციოს წარმოთქმულ სიტყვებს. ალლაჰს ამქვეყნისთვის და საიქიოსთვის სასიკეთო სურვილები უნდა სთხოვოს. გამჩენმა ალლაჰმა ვედრება გვიბრძანა და შეგვპირდა, რომ თუ შევევედრებოდით, ხელმოცარულს უკან არ დაგვაბრუნებდა. ადამიანს ვედრება აუხდება, რომლის დროსაც ემახსოვრება, რომ ალლაჰის წინაშე დგას და ეხვეწება დაბალი ხმითა და განსაკუთრებული ფორმით. ვედრებისას თავდაპირველად ალლაჰის ქება დიდება საჭირო. როგორც აღვნიშნეთ, ვედრება ალლაჰისთვის ჩვენი სურვილების თხოვნის გარდა, ალლაჰის ხსენება და მისი დიდებაა. ვედრების კიდევ ერთი წესი ის არის, რომ ადამიანმა თავისი თავისგან უნდა დაიწყოს და ყველასათვის, ახლობლებიდან დაწყებული შორეული სულიერი ძმებისთვისაც უნდა ევედროს. ალლაჰის

ქება-დიდებისა და ვედრების შედეგს მოთმინებით უნდა დაველოდოთ, არ უნდა ვიჩქაროთ. „ალლაჰს რამდენჯერ შევევედრე და ჩემი ვედრება არ შეისმინა“, ამის საპასუხოდ გვამცნობს, რომ ვედრება არ იქნება შესმენილი მანამ, სანამ ვიჩქარობთ. ნებისამებრ ვედრება ადამიანისთვის დიდი წყალობაა. ალლაჰის შუამავალი ასე ბრძანებს:

„ვისაც ვედრების კარები ეხსნება, მას წყალობის კარებიც ეხსნება. ალლაჰისთვის ყველაზე საყვარელი ქმედება მისთვის მიტევების თხოვნაა. ვედრება უკვე მომხდარი და მოსახდენი უბედურებების წინააღმდეგ სასარგებლოა. ამის გამო მსახურებმა ღმერთს ევედრეთ.“ (თირმიზი, დეავათი, 101/3548). ადამიანს მისი ვედრების პასუხი თუ დაუგვიანდება და იტყვის: „შევევედრე მაგრამ არ შეისმინა“, ნიშნავს, რომ იმ ადამიანს უიმედობა დაეუფლა და ეს კი რწმენისთვის საფრთხეს წარმოადგენს.

„ღმერთის წყალობის იმედი არ გადაიწუროთ. რადგან ალლაჰისგან მხოლოდ ურწმუნო საზოგადოება გადაიწურავს იმედს.“ (სურა იუსუფი, აიათი 87).

ადამიანს ზოგჯერ არ უსრულდება ის, რასაც ითხოვს და თვლის, რომ მისი ვედრება ალლაჰმა არ შეისმინა. მაგრამ ვედრების შესმენა შეიძლება სხვადასხვაგვარი იყოს.

ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: „მუსლიმი ადამიანი ალლაჰისგან რაიმეს რომ

ითხოვს, თუ ეს არ არის ბოროტება ან ნათესავთან კავშირის განწყვეტა, ალლაჰი მის სურვილს აუცილებლად შეუსრულებს ან მას ამ ზომის ბოროტებას ააცილებს.“ შუამავალს ამ სიტყვაზე იქ მყოფებმა უთხრეს: „თუ ასეა, ალლაჰისგან ჩვენ ბევრ რამეს ვითხოვთ.“ „ალლაჰის წყალობა თქვენს მოთხოვნილებაზე გაცილებით დიდია.“ (თირმიზი, დეავათი, 115/3573; 9/3381). ვედრების სარგებლობაზე შემდეგი თქმულება არსებობს: „უბედურებას ვედრება აგვაცილებს, სიცოცხლეს კი სიკეთე გვიხანგრძლივებს.“ (თირმიზი, ყადერი, 6, იბნ მაჯე, მუყადდიმე, 10;

„გინდა გითხრათ რა გიხსნის თქვენ მტრისაგან და რა გახდის თქვენს სარჩოს უხვს? დღე და ღამე ალლაჰზე ვედრება, რადგან ვედრება მორწმუნის იარაღია.“ (ჰეისემი, X, 147). რა თქმა უნდა იმისათვის, რომ ჩვენი ვედრება შეისმინოს ალლაჰმა, მასზე უსაზღვროდ მინდობის გარდა, საჭიროა პირობების დაცვაც გვევალება. ვედრების შესმენის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობა ჰალალი ლუკმით კვებაა. ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: „თუ ადამიანი ალლაჰის გზაზე შორეულ მგზავრობაშია, თმა აწენილი, დამტვერიანებული ხელებს ცად აღაპყრობს და ღმერთს შეევედრება — ღმერთო! ღმერთოო! მაგრამ ჰარამით იკვებება, მისი ვედრება როგორ დაკმაყოფილდება?!“ (მუსლიმი, ზეჟათი, 65;)

„ადამიანი ყველაზე ახლოს ალლაჰთან სეჯდეს შესრულების მომენტშია. ამიტომაც ყურადღება მიაქციეთ სეჯდეზე ბევრი ევედროთ ღმერთს!“ (მუსლიმი, სელათი, 215;) დიადმა ალლაჰმა ისლამი მოავლინა როგორც ცხოვრების წესი, მან განაცხადა, რომ მორწმუნეები, ძმები არიან და მათ ერთმანეთის სიყვარულით უნდა იკვებონ, ერთმანეთს სიკეთე და ბედნიერება უნდა უსურვონ, ამიტომაც ურჩევს მათ, რომ ალლაჰს ერთმანეთისთვის ევედრონ.

„თუ მუსლიმი სულიერი ძმისთვის,

რომელიც მის გვერდით არ იმყოფება, ალლაჰს შეევედრება, მის გვერდით მყოფი ანგელოზიც აუცილებლად შეევედრება ალლაჰს: „იგივე შენთვისაც გებოძოსო“ ეს კიდევ ერთხელ გვიჩვენებს, როგორი ყურადღებით უნდა მოვეკიდოთ ვედრებას. კეთილშობილმა ომარმა ალლაჰის შუამავალს, ერთ დღეს უმრას შესასრულებლად ნებართვა სთხოვა. შუამავალმა უთხრა: „საყვარელო ძმაო, შენს ვედრებებში არ დაგვივინო!“ „საყვარელო ძმაო“ მიმართვით, შუამავალმა ომარის გული მოიგო, ჩვენ კი მოგვცა მაგალითი, როგორ უნდა ვთხოვოთ ერთმანეთს ალლაჰზე ვედრება. ამგვარი კეთილგანწყობით გახარებულმა კეთილშობილ ომარმა თქვა: „წმინდა შუამავალო, ამგვარი მომართვა მე მთელ სამყაროდ მილირს. დედამინა რომ ერუქებიანთ, ასე ვერ გამახარებდნენო.

თემას სრულიად ნათელს ხდის აიათები, რომლებიც მუსლიმებს ერთმანეთისთვის ვედრებას უბრძანებს და ასწავლის, თუ როგორ უნდა შეევედრონ:

„ღმერთო ჩვენო! მომიტევე მე, ჩემს მშობლებს და მორწმუნეებს იმ დღეს, როცა შედგება ანგარიშგება!“ (სურა იბრაჰიმი, აიათი 41).

„მაშ იცოდე, რომ არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა. და ითხოვე მიტევა შენი ცოდვებისთვის და მორწმუნე კაცებისა და მორწმუნე ქალებისთვის, რამეთუ ალლაჰი უწყის თქვენს საქმიანობას და თქვენს თავშესაფარს!“ (სურა მუჰამმედი, აიათი 19).

„და რომელნიც მოვიდნენ მათ შემდგომ, ამბობენ: „ღმერთო ჩვენო! შეგვინდე ცოდვები ჩვენი და ჩვენი ძმების, რომელთაც ჩვენ გაგვასწრეს რწმენით!“ (სურა ჰაშირი, აიათი 10).

უზენაესმა ალლაჰმა გაკეთებული ვედრებები შეისმინოს და სიკეთით დაგვაჯილდოვოს, როგორც ამქვეყნად, ისე იმქვეყნადაც.

ისლამის სიდიადე

ეხლა კი გიამბობობთ მედინაში, შუამავლის პერიოდში მოხდარი ინციდენტის შესახებ. რომლის შემდეგ ზეგარდმოვევლინა სირა ნისას 105-115-ე აიათები.

სახელად თუბე ბინ უბეირიკი, თავის არამუსლიმ ებრაელ მეზობელისგან აბჯარს იპარავს. რის გამოც ებრაელი მეზობელი, მუჰამმედ შუამავალთან უჩივლებს.

თურმე, თუბე ბინ უბეირიკი, ჩადენილი დანაშაულის დაფარვის მიზნით, მოპარულ აბჯარს ფქვილის ტომარაში ჩადებს და ებრაელის ბაღში დამალავს, რასაც გამოძიების შემდეგ იპოვიან.

ებრაელი იტყვის რომ ჯავშანი თუმემ მოიპარა, რადგანაც ფქვილის ტომარა თუმეს ეკითვნის, ამას ისიც მონიშნავს, რომ თუმეს სახლიდან მის ბაღამდე მიმავალ გზაზე ფქვილის კვალია. გამოძიების შედეგად გაირკვევა, რომ ებრაელი მართალია. აბჯარი ნამდვილად თუმეს მოუპარია, რის გამოც თუმე ქურდობისთვის უნდა დაისაჯოს, მაგრამ საჰაბებებს შორის კონფლიქტი მოხდება.

ზოგი გამოთქვამს აზრს, ებრაელების წინაშე მუსლიმს ნუ დავსაჯითო. აბჯარი ვის

ბაღშიც ვნახეთ ის დავსაჯოთ, რადგანაც ეს ქმედება ჩვენ ღირსებას და პატივს შელახავსო.

ზოგი კი ამბობს, რადგან აბჯარი უკვე პატრონს დაუბრუნდა, ეს საქმე აქ შეწყდეს და არავინ დაისაჯოსო. ასეთნაირად ებრაელების დამცინავი მზერისა და სიტყვებისგანაც დაცული ვიქნებითო.

მუჰამმედ შუამავალს წესად ჰქონდა, მსგავსი შემთხვევებისას საჰაბებთან მსჯელობდა და ბოლოს ალლაჰის წიგნის შესაბამისად განსჯიდა.

მუჰამმედ შუამავალს მოახსენეს, რომ ზემოთ მოყვანილ ორივე შეხედულებას ჰყავს მათი მომხრეები და თითოეული მხარე გამოხატავდა თავის აზრს.

სწორედ ამ დროს მას ზეგარდმოვევლინა სურა ნისას 105-115-ე აიათები:

1. უეჭველად, ჩვენ მოგივლინეთ ღვთიური წიგნი /ყურანი/ ჭეშმარიტებით, რათა განსაჯო ადამიანებს შორის ისე, როგორც შენ ალლაჰმა დაგიდგინა. და ნუ იქნები დამცველად მოღალატეების!

2. და შესთხოვე ალლაჰს მიტევება; უეჭველად, ალლაჰი შემნდობია, მწყალობელია!

3. და არ გამოექომაგო იმათ, ვინც საკუთარ თავს ღალატობს. უეჭველად, ალლაჰს არ უყვარს მოღალატეები, ცოდვილები!

4. მალავენ ხალხისგან, მაგრამ ვერ დაუმალავენ ალლაჰს. და იგი მათთანაა, როცა ისინი ფარულად ადგენენ, რაც არ მოსწონს. უეჭველად, ალლაჰი გარემოიცავს იმას, რასაც ისინი აკეთებენ!

5. აი, თქვენ ექომაგებით მაგათ ამქვეყნიურ ცხოვრებაში, მაგრამ ვინ გამოექომაგება ალლაჰთან განკითხვის დღეს, ან ვინ იქნება თავდები მათი?

6. და ვინც იქმს სიავეს ან თავის სულს ავნებს, მერე კი ალლაჰს მიტევებას სთხოვს, იხილავს ალლაჰს შემნდობელსა, მწყალობელსა!

7. და ვინც შეიძენს ცოდვას, დიახაც, რომ ის იძენს თავის საზიანოდ. უეჭველად, ალლაჰი ყოვლისმცოდნეა, ბრძენია!

8. და ვინც უნებლიეთ ჩაიდენს ცოდვას ან შესცოდებს (განზრახ), მერე კი ამას უცოდველს გადააბრალებს, უეჭველად, იტვირთავს იგი ცილისმწამებლობასა და აშკარა ცოდვას!

9. და ალლაჰის მადლი რომ არა და წყალობა მისი შენზე, ერთი ჯგუფი მათგან ყველაფერს იღონებდა, რომ გზას აეცდინე შენ. მაგრამ ვერავის ააცდენენ ეგენი გზას, საკუთარი თავის გარდა, და ვერ გავნებენ ვერაფერს. და ალლაჰმა გარდმოავლინა ნიგნი და სიბრძნე და შეგასწავლა ის, რაც არ იცოდი. და ალლაჰის მადლი უდიდესია შენდა!

10. არ არის სიკეთე მათ მრავალგზის საიდუმლო თათბირობებში, გარდა იმისა, სადაც მოუწოდებენ გაიღონ მოწყალება, ან კეთილი საქმე, ან შერიგება ადამიანებს შორის, და ვინც ალლაჰისაგან კეთილმოწყალების სურვილით იქმს ამას, მაშ, მივაგებთ მას უდიდეს ჯილდოს!

11. და ვინც განუდგება შუამავალს იმის შემდგომ, როცა ჭეშმარიტება ცხადი გახდა მისთვის, და იგი დაადგება გზას, რომელზეც არ ადგანან მორწმუნენი, ჩვენ მივაქცევთ მას, საითკენაც შეტრიალდა და შევუნთებთ

მას ჯოჯოხეთში. და რა საზიზღარია ეს მისაქციელი!

ამ აიათებში ალლაჰი „მოღალატებს“ უწოდებს ისეთ ქმედების ჩამდენს, ვინც დანაშაულს ჩაიდენს და შემდეგ სხვა ადამიანს გადაბრალებს. სწორედ, ამიტომ გამჩენი ალლაჰი მუჰამედს აფრთხილებს რომ, „მოღალატეების დამცველი ნუ იქნებიო“.

ამის შემდეგ თუმცა დანაშაულს დაუდგენენ და დაისჯება. რის გამოც განაწყენდება და იტყვის: „წყეულიმც იყოს ისეთი რელიგია რომელიც მუსლიმს არამუსლიმისგან არ იცავს“. შემდეგ ის ტოვებს რელიგიას და გარბის მედინიდან. სწორედ აქ არის ისლამის დიდება. ისლამი განურჩევლად ერისა თუ რწმენისა, ადამიანის უფლებებს იცავს და კრძალავს, დევნის ყველანაირ უსამართლობას. ის უყურებს არა დამნაშავის ვინაობას, არამედ ჩადენილ დანაშაულს.

ისლამი მჩაგვრელის რელიგიას კი არა, ჩაგრულის მდგომარეობას ითვალისწინებს და მის უფლებებს იცავს.

უზენაესი აღლაჰი ბაბჰისის ქაბაბსკენ მიმავალ გზას

მი, ეგების ჭეშმარიტ გზას დაადგეთ.“ (ბა-
ყარა 149-150)

ქაბა დედამიწაზე აღლაჰის მსახუ-
რების პირველი ტაძარია. ჰაჯის რიტუა-
ლიც, როგორც ღვთისმსახურება, მიზან-
მიმართულად ყიბლას განმსაზღვრელ
ქაბას მხარეში სრულდება. მამა –შვილის,
აღლაჰის შუამავლების, იბრაჰიმისა და
ისმაილის მიერ აღმართული წმინდათა-
მინდა ქაბა, განსაკუთრებით შუამავლის
დროს ლოცვის ცენტრად და ყიბლად იქცა.
ყურანი ქერიმში ქაბას აღმოცენებასა და
სისპეტაკეზე ნაბრძანებია:

„და აკი, დავადგინეთ ჩვენ ეს სახლი ხა-
ლხის შესაკრებად (მადლის შესაძენად) და
უსაფრთხოდ მათთვის: აიღეთ იბრაჰიმის
სადგომი სამლოცველოდ! და ჩვენ აღთქმა
დავუდეთ იბრაჰიმსა და ისმაილს: განწ-
მინდეთ ჩემი სახლი მათთვის, ვინც გარშე-
მომვლელია, ღვთისმოსავია, რუქულისა და
სეჯდეს შემსრულებელიაო. და აკი, თქვა
იბრაჰიმმა: ღმერთო ჩემო! ჰქმენ ეს უსა-
ფრთხო მხარედ და მოჰმადლე ნაყოფნი მის
ხალხს, ვინც მათგან ირწმუნა აღლაჰი და
დღე უკანასკნელი. მან (აღლაჰმა) ბრძანა:
„და ვინც უარყო (არ ირწმუნა), მათ ცოტა
ხანს ვადროვებ, მერე კი ძალით მივიყვან
ცეცხლის სასჯელთან“. და რა საზარელი
ფინიშია! და როცა იბრაჰიმი ამაღლებდა
სახლის საძირკველს ისმაილთან ერთად,
(ევედრებოდნენ): ღმერთო ჩვენო! მიიღე
ჩვენგან, რამეთუ შენ ხარ, უეჭველად, ყო-
ვლისმმენი, ყოვლისმცოდნე!“ (ბაყარა 125-
127)

ჰაჯი არაბული სიტყვაა და „განზრა-

გამჩენ აღლაჰს, კაცობრიობის ამქვეყ-
ნიური და მარადიული ბედნიერებისთვის
შუამავლები ჰყავს წარმოგზავნილი. სიკე-
თის მონოდებისთვის წარმოგზავნილი
შუამავლები, ყოველთვის მონოთეიზმსა და
ღვთისმსახურებას ქადაგებდნენ. აღლაჰის
მონამსახურებს, ლოცვისთვის მხოლოდ
და მხოლოდ ერთი მხარე ანუ ერთი ყიბლა
უნდა ჰქონოდათ. უზენაესი აღლაჰი ყურა-
ნის ერთ-ერთ აიათში ბრძანებს:

„საიდანაც გამოხვიდე, სახე მიაბრუნე
მესჯიდი ჰარამისკენ, უეჭველად, ის ჭეშ-
მარიტებაა შენი უფლისგან. უეჭველად,
აღლაჰი უგულისყურო არ არის იმის მი-
მართ, რასაც აკეთებთ! და საიდანაც გა-
მოხვიდე, სახე მიაბრუნე მესჯიდი ჰარამის-
კენ, და სადაც არ უნდა იყოთ, მიაპყართ
სახეები იმ მხარეს, რომ არ ჰქონდეს ხალხს
მტკიცებულება თქვენ წინააღმდეგ, გარ-
და მათი, რომელთაც ჰქმნეს უსამართლო-
ბა. ნუ გეშინიათ მათი და გეშინოდეთ ჩემი,
რათა სრულეჰყო წყალობა ჩემი თქვენდა-

ხვა – გამართებას“ ნიშნავს. ის უზენაესი ალლაჰის ბრძანების შესაბამისად, ქაბასა და მექაში შესასრულებელი ღვთისმსახურებაა. ჰაჯი წელიწადში ერთხელ, განსაზღვრულ დროს, მექაში ქაბასა და მის შემოგარენ ნმინდა ადგილების, წესების შესაბამისად ლოცვა–ვედრებით მოვლაა. იქ თითოეულ მოლოცვას ჰაჯის მანასიქი ანუ რიტუალი ეწოდება. ჰაჯი ისლამის ხუთი ვალდებულებიდან ერთერთია, რომელიც ჰიჯრით მეცხრე წელს ფარცად გამოცხადდა. ჰაჯის ვალდებულება გამყარებულია როგორც ყურანით, ასევე სუწნეთითაც. ყურანში ვკითხულობთ:

„აღლაჰი ავალდებულებს ადამიანს, ვისაც ძალა შესწევს, გაემგზავროს და მოინახულოს ეს სახლი.“ (ალი იმრანი 97)

საყვარელი შუამავალიც ასე ბრძანებდა:

„ისლამი დაფუძნებულია ხუთ ბურჯზე: რწმენა, რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა და მუჰამადი მისი შუამავალია, ლოცვის შესრულება, ზეჰათის გაღება, ჰაჯის მოვლა და რამაზნის მარხვა.“ (რიაზუს სალიჰინ № 1274)

უმრაც ქაბაში გამგზავრების ღვთისმსახურებაა. ამგვარად, თუკი მგზავრობა განსაზღვრულ დროს განხორციელდება და არაფატის ვაყფაც დაემატება, ის ჰაჯის რიტუალს წარმოადგენს. ხოლო თუკი ნებისმიერ სხვა დროს, არაფატის ვაყფის გარეშე შესრულდება, ის უმრად ითვლება. უმრას სხვაგვარად მცირე ჰაჯსაც უწოდებენ. სწავლულთა შეფასებით სიცოცხლეში ერთხელ უმრაზე წასვლა ფიქსირებული სუწნეთი ან ფარცია.

როგორც უკვე ითქვა, უმრასთვის დრო განსაზღვრული არ არის და ის ნებისმიერ დროს შესაძლებელია. მაგრამ რამაზნის თვეში მისი შესრულება რჩეულ წესთან ერთად, ბევრად უფრო სასარგებლოა. საყვარელ შუამავალს ეს ღვთისმსახურება თავის სიცოცხლეში ოთხჯერ შეუსრულებია; საჰიჰი ბუჰარში (ჰადისების ერთ–ერთი კრებული) ვკითხულობთ:

„ყატადე ბინ დიაზე ამბობს: „მე ეწეს ბინ მალიქს ვკითხე:

– რამდენჯერ შეარსულა შუამავალმა უმრა?

– ოთხჯერ – მიპასუხა მან და განაგრძო: ესენია: ჰუდეიბიეს უმრა – ჰიჯრით მეექვსე წელს, ზულყადდეს თვეში. მაშინ როდესაც კერპთაყვანისმცემლებმა ის მექაში არ შეუშვეს; ჰიჯრით მეექვსე წელს მექელებთან სამშვიდობო ზავის მომდევნო წელს ზულყადდეს თვეში; მგონი ჰუნეინიდან დარჩენილი სიმდიდრის დაყოფის წელს (ჰიჯრის მერვე წელი) – ჯირანეს უმრა.“

უმრა, ისევე როგორც სხვა ღვთისმსახურება, მხოლოდ და მხოლოდ ალლაჰის კმაყოფილების მიზნით უნდა შესრულდეს. უზენაესი გამჩენი ბრძანებს:

„სრულად აღასრულეთ ჰაჯი და უმრა ალლაჰისთვის.“ (ბაყარა 196)

საყვარელი შუამავალი ასე ახარებს მათ, ვინც უმრაზე წავა: *„უმრას ღვთისმსახურება მომდევნო უმრამდე შესაძლო ცოდვების გამოსასყიდია. მეგრური (მიღებული) ჰაჯის სანაცვლო კი მხოლოდ სამოთხეა!“* (ბუხარი უმრა 1)

რამაზნის თვეში უმრაზე წასვლის შესახებ, ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: *„რამაზნის თვეში უმრა ჰაჯის ტოლფასია, თანაც ჩემთან ერთად შესრულებული ჰაჯისა!“* (ბუხარი უმრა 4)

სამწუხაროდ, უკვე მეორე წელია, რაც კოვიდ პანდემიის გამო, მსოფლიო მაშტაბით ჰაჯის რიტუალის შესრულება ვერ ხერხდება. მიმდინარე წელსაც, მხოლოდ იქ მყოფი მუსლიმთა ნაწილი შეძლებს ამ ფასდაუდებელი ღვთისმსახურების სისრულეში მოყვანას.

ეს ყველაფერი რაღა თქმა უნდა, გამოცდაა უზენაესი ალლაჰისგან. თითოეულ ჩვენგანს მოთმინება და გულწრფელობა გვამართებს. ალლაჰის ნებით, მალე გაიხსნება უმრას კარები და ალლაჰის შუამავლის მსგავსად შევძლებთ ჯერ უმრის შემდეგ კი ჰაჯის მოსალოცად გამგზავრებას.

გამჩენმა ალლაჰმა გვიყაბულოს ყველა ღვთისმსახურება და ჩვენი ყოველი საქმე მისი კმაყოფილების წყაროდ გვიქციოს! ამინ...

ჩვენის ტესტირება

ჩვენს სულიერებაში არსებული ცვლილებები, ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში გამომზეურდება და ამას ჩვენ რაღაც მინიშნებებით ყოველთვის ვხედავთ. ამ მინიშნებებზე დაკვირვებით კი პირიქით, ჩვენს სულიერებაში რა ხდება ამის გარკვევა შეიძლება. მართალია რწმენის ადგილი ადამიანთა გულშია, მაგრამ მისი სხივი რამდენად ძლიერია ან სუსტი, მას ადამიანთა ქცევა განსაზღვრავს.

არსებობს ტესტირების სხვადასხვა სახე, მაგალითად: საპატრულო პოლიცია ალკოჰოლურ ტესტს, ხელსაწყოში ჩაბერვით განსაზღვრავს. არსებობს ცოდნის შემოწმება სხვადასხვა კითხვებზე პასუხების გაცემით. შეიძლება ჩავატაროთ რწმენის ტესტირებაც და გავიგოთ რამდენად ძლიერია ან სუსტი იგი. თუ თქვენ ამბობთ, რომ ეს შეუძლებელია, ასეთი მაგალითების მოყვანა შეიძლება. გეკითხებით როგორ ხვდებით თქვენ, რომ საჭმელი ფუჭდება?-თუ გემო შეიცვალა ან ცუდი სუნი სდევს, ასეა არა? ან კიდევ, როგორ ხვდებით, რომ ცუდი ამინდია მოსალოდნელი?- ქუხილი იქნება, ქარი ამოვარდება ან რევმატიზმი შეგანუხებთ. წყლის ადუღებას - ორთქლით ან პატარა ხმაურით გაიგებთ, რომელიც მისთვისაა დამახასიათებელი.

ადამიანის გულში არსებული რწმენის შესუსტებას კი აქედან გავიგებთ:

1. ალლაჰის სიტყვები მასზე გავლენას არ მოახდენს

ადამიანს, რომელსაც რწმენა წრფელი აქვს, ალლაჰის სახელის გახსენებისას მისი სხეული თრთოლვას დაიწყებს, ხოლო აიათების გაგონებაზე რწმენის სხივი უფრო გაძლიერდება მასში. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს: „უეჭველად, მორწმუნენი არიან ისინი, რომელთაც გულები ში-

შით უთრთიან, როცა ხსენდება ალლაჰი, ხოლო როცა მისი აიათები ეკითხებათ, რწმენას ჰმატებს იგი და მიენდობიან თავიანთ ღმერთს.“ (ენფალი/2), მაგალითისთვის ეს აიათი თქვენ წაიკითხეთ, მე კი დავწერე. მოდით ეხლა მეც და თქვენც საკუთარ გულში ჩავიხედოთ. ნეტავი ამ აიათმა ჩვენი რწმენა გააძლიერა?

2. სიკვდილი, როგორც ჩვეულებრივი მოვლენა

როცა ადამიანს რწმენა შეუსუსტდება, ის ყველაზე მეტად მაშინ ჩანს, როცა ეს ადამიანი სიკვდილს მიიღებს ისე, როგორც ჩვეულებრივი მოვლენა, თუმცა სიკვდილი გამოცდის ჟამის დამთავრებაა. არავინ არ ვიცით სად და როდის გვეწვევს სიკვდილი და როგორ შეფასდება ჩვენი გამოცდა. არავის არა აქვს იმის გარანტი, რომ ამ ქვეყნიდან მორწმუნედ წავა. იმედი გვაქვს, მაგრამ არა გარანტია. სიკვდილის შემდეგ სამუდამო სამყოფელი გველოდება, როცა ადამიანი ამათხედ დაფიქრდება და მის გულში ან აზროვნებაში არაფერი არ იცვლება, ე.ი. მისი რწმენა შესუსტებულია.

3. ღვთისმსახურებისას სიზარმაცე ან მიტოვება

ძლიერი მორწმუნე ღვთისმსახურებას არ დააგვიანებს, სიზარმაცეს არ გამოიჩენს. ღვთისმსახურებათა მიტოვება კი ვნებებს აყალიბილ ადამიანების თვისებაა. ალლაჰმა სურა მერიემის 59-ე აიათით გვამცნო თუ როგორ ასცდებიან შუამავალთა გზას, ადამიანები მათი(შუამავალთა) გარდაცვალების შემდეგ. „მათ შემდეგ მოვიდნენ შემდგომნი შთამომავალნი, რომლებმაც მიატოვეს ლოცვა და მიეცნენ ვნებებს. სულ მალე გადაეყრებიან ღვიას.“ (მარიამი/59)

ღვთისმსახურებებში სიზარმაცე და მოშვება ფარისეველთა საქმეა, უდიდესი ალლაჰი მათ მდგომარეობას აიათით ასე გვამცნობს: „უეჭველად, ის სურთ თვალთმაქცებს, რომ ალლაჰი მოატყუონ, მაგრამ იგი მოატყუებს მათ. და როცა ლოცვად დგებიან, მცონარობით დგებიან, საჩვენებლად ხალხისა და არ ახსენებენ ალლაჰს, მცირედის გამოკლებით.“ (ნისა /142)

თუ ადამიანი ღვთისმსახურებებს ადრე აკეთებდა, ეხლა კი აღარ აკეთებს და ამ ყველაფრის შემდეგ იგი არ გრძნობს სულიერ სიმძიმეს, ე.ი. მისი რწმენა მიდის სისუსტისკენ. თუ ადამიანი დაკავებულია ამქვეყნიური საქმეებით და ალლაჰის დიდება მისთვის მე-2 ხარისხოვანი გახდა, მაშინ მასში რაღაც პრობლემაა, რომელიც აუცილებლად მოსაგვარებელია. გადავხედოთ თუ რას ბრძანებს უდიდესი ალლაჰი ჯუმა სურას მე-11 აიათით: „ხოლო როცა დაინახეს ვაჭრობა და გართობა, უმალ გაქანდნენ მისკენ და მიგატოვეს შენ ფეხზე მდგომი. უთხარი: „რაცაა ალლაჰის წიალ უკეთესია გართობასა და ვაჭრობაზე, რამეთუ ალლაჰი საუკეთესო სარჩოს მომმადლებელია!“

4. ცოდვების არად ჩაგდება, სინანულის დაგვიანება

თუ ადამიანს რწმენა ძლიერია და უცაბედად იგი ალლაჰის ბრძანებების საზღვრებს გასცდება, იგი მაშინვე მოინანიებს, შენუხდება, საკუთარ თავს წამოუძახებს და მწყობრში ჩააყენებს, მაგრამ თუ მისი რწმენა შესუსტებულია, ცოდვებს არაფრად ჩააგდებს „შემდგომში მოვინანიებ“ იტყვის და სინანულს დააგვიანებს. სიკვდილის მოახლოებას ვერ იგრძნობს.

5. ჰალალ-ჰარამს ყურადღებას არ მიაქცევს

თუ ადამიანს რწმენა ძლიერი აქვს, ის მისი ყოველგვარი ქმედებისას ჰალალ-ჰარამს ყურადღებით მოეკიდება, მაგრამ თუ კი რწმენა შესუსტებულია მისთვის ჰარამი საქმეები პრობლემას არ წარმოადგენს

6. ალლაჰისთვის შეყვარება და

ალლაჰისთვის სიბრაზის მოთოკვა

ძლიერი რწმენის ადამიანი შეყვარებისას თავის გრძნობების და შეხედულებების მიხედვით კი არა, ალლაჰისა და შუამავლის ბრძანებების მიხედვით იმოქმედებს. სუსტი რწმენის ადამიანები სიყვარულის და სიძულვილის დროსაც კი საზომს, თავიანთი სულის მოთხოვნილებების მიხედვით აირჩევენ.

„ვერ ჰპოვებ ხალხს, რომელთაც სწამთ ალლაჰი და დღე უკანასკნელი, მეგობრობდნენ იმასთან, ვინც ეურჩა ალლაჰსა და მის შუამავალს, რომც იყვნენ ეგენი თავიანთი მამა-პაპანი, შვილები, ძმები ან ჯიში-ჯილაგი. სწორედ ეგენი არიან, რომელთა გულებში ჩანერგა რწმენა და განამტკიცა ეგენი მისგან სულით; და შეიყვანს მათ სამოთხეში, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება. იქ დარჩებიან სამუდამოდ. ალლაჰი კმაყოფილია მათი და მისით კმაყოფილი არიან ისინი. სწორედ ეგენი არიან ალლაჰის მიმდევრები. კარგად შეიმეცნეთ, უეჭველად, ნეტარ არინ მიმდევარნი ალლაჰისა!“

7. ადამიანთა შეფასება ეკონომიური მდგომარეობის მიხედვით

ყურანში აიათთა უმრავლესობა მიგვითითებს, ყურადღებით მოვეკიდოთ ისეთ ადამიანებს ვინც ობოლია, სუსტია, ღარიბია, ვინც დახმარების მოლოდინშია და ა.შ. ასეთ ადამიანებს ურწმუნოები ყურადღებას არ აქცევენ, თუ თქვენც ასეთებს შორის გაჩერება ამჯობინეთ ესეიგი თქვენი რწმენა სუსტდება. უდიდესი ალლაჰი ყურანში ასე ბრძანებს:

„დაინახე იგი, ვინც განკითხვის დღეს სიცრუედ რაცხავს?

აი ის, ვინც ობოლს ხელს ჰკრავს,

და არ მოუწოდებს, დააპუროს ლარიბნი.“ (მაუნ 1-3)

არამც და არამც! თქვენ თავად პატივს არ მიაგებთ ობოლს,

და არ აქეზებთ ერთმანეთს ლატაკთა დასაპურებლად,

და მემკვიდრეობას (ალალისა და არამის განუსხვავებლად) ხარბად მიირთმევთ,

და გიყვართ ქონება გადაჭარბებული სიყვარულით. (ფეჯრი 17-20)

8. მეგობრების არჩევისას სისუსტე

ძლიერი რწმენის პატრონები ცუდ ადამიანებთან ერთად არ გაჩერდებიან, კერძოდ ადამიანები, რომლებიც რწმენას აბუჩად იგდებენ, ასევე ყურანს აუგად მოიხსენიებენ, მორწმუნეთათვის მათთან დაჯდომა სრულიად მიუღებელია.

„უეჭველად, გარდმოგივლინა თქვენ წიგნში, თუკი გაიგონებთ ალლაჰის აიათების უარყოფას და მასზე გაცინვას, ნუ დასხდებით მათ გვერდით, სანამ ისინი სხვა თემაში არ ჩაეფლობიან. სხვაგვარად თქვენ მათ დაემსგავსებით. უეჭველად, ალლაჰი შეკრებს თვალთმაქცებსა და ურწმუნოებს ყველას ერთად ჯოჯოხეთში!“ (ნისა 140)

ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! მეგობრად არ აირჩიოთ, რომელთაც თქვენი რწმენა მახსრად და აბუჩად აუგდიათ, მიუხედავად იმისა რომ, თქვენზე წინ მიეცა წიგნი, და არა ურწმუნო. გეშინოდეთ ალლაჰისა თუ ხართ მორწმუნენი თქვენ!

და როცა ლოცვისკენ მოუწოდებთ თქვენ, ისინი ამას გასცინიან და ამასხარავებენ. ეს იმიტომ, რომ ისინი არიან ხალხი, რომელნიც არ შეიგნებენ. (მაიდე 5/57-58)

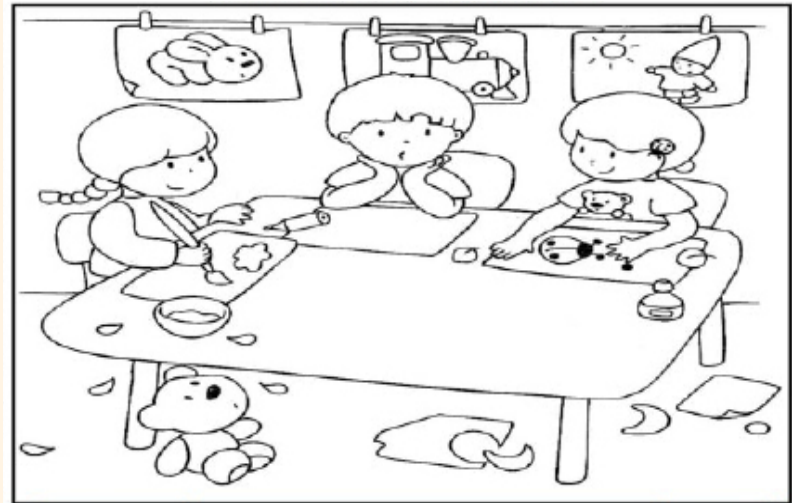
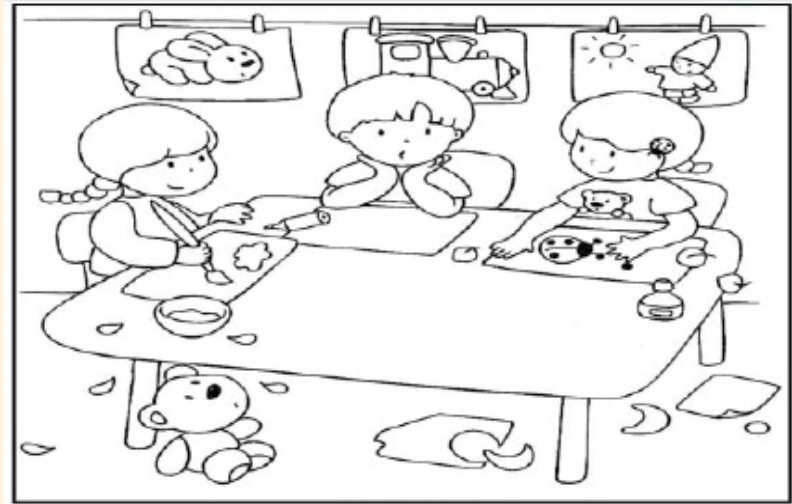
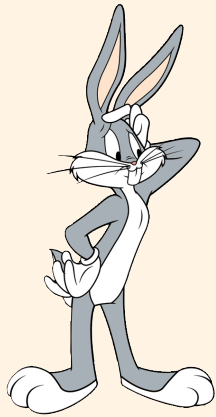
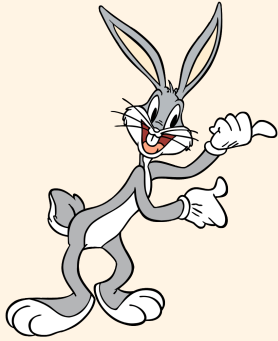
„ჰეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! გეშინოდეთ ალლაჰის და იყავით მართალ-

თა გვერდით!“ (თევე 119)

რწმენის ტესტირების ბევრი სხვა გზაც არსებობს. უდიდესმა ალლაჰმა რწმენა გაგვიძლიეროს, ცოდვები გვაპატიოს და სულის მიბარება უცოდვილოებს გვაღირსოს.

მიუგეს ორივემ, ღმერთო ჩვენო! უსამართლოდ მოვექცით საკუთარ თავს და თუ არ მოგვიტევენ და არ შეგვიწყალებ, უეჭველად, ჩვენ წაგებულთა შორის აღმოვჩნდებით! (ელრაფ 7/23)

საბავშვო მშენებელი

იკოვანთ სურათებს შორის 7 განსაკვანება

საბავშვო ტესტები

- რომელ შუამავალმა ააგო გემი ღვთიური ბრძანებით?
 - შუამავალმა მუსა (ა.ს.)-მა
 - შუამავალმა ნუჰ (ა.ს.)-მა
 - შუამავალმა იუნუს (ა.ს.)-მა
 - შუამავალმა ადემ (ა.ს.)-მა
- ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, რომელი საქმიანობა არ გაუწევია შუამავლობის მისიის დაკისრებამდე შუამავალ მუჰამედ (ს.ა.ს.)?
 - ვაჭრობა
 - სახელმწიფოს მართვა
 - მწყემსობა
 - მართლათა გვერდით დგომა
- ქვემოთ ჩამოთვლილ ფრინველთაგან, რომელი მიფრინავს ზამთრობით თბილ ქვეყნებში?

ა. ყვავი	ბ. ნერო
გ. მტრედი	დ. ორბი
- რამდენი აიათია სურა ფათიჰაში?

ა) 5.	ბ) 9	გ) 7.	დ) 10
-------	------	-------	-------
- რა ერქვა თავდაპირველად მედინეს?

ა) ქააბა	ბ) უმრე
გ) იასრიბ	დ) მექქა